

Teorie a praxe sociálního státu v Evropě ve 20. století

Cesty k sociálnímu státu

(Mezinárodní vědecká konference, Praha 14. – 16. listopad 2011)

Program konference

(aktualizace IV.)

A. Pondělí 14. 11. 2011:

1. 10.00–11.00 Tisková konference

Evropský dům, Zastoupení Evropské komise v ČR
Jungmannova 24, Praha 1

2. 14.00 Slavnostní zahájení

Kongresový sál Hotelu DUO Praha
Teplická 492/19, Praha 9

Svatava RAKOVÁ (ředitelka Historického ústavu AV ČR, v. v. i. Praha)

Milan ŠTĚCH (předseda Senátu Parlamentu České republiky)

László ANDOR (komisař pro zaměstnanost, sociální otázky a rovné příležitosti Evropské komise se sídlem v Bruselu, prostřednictvím videozáznamu)

Jan MICHAL (vedoucí Zastoupení Evropské komise v České republice, Praha)

Vladimír ŠPIDLA (emeritní evropský komisař pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti za ČR)

Ефим И. ПИВОВАР (ректор, Русский государственный гуманитарный университет, Москва и председатель российской части Российско-чешской комиссии историков и архивистов)

Jan NĚMEČEK (zástupce ředitelky Historického ústavu AV ČR, v. v. i. Praha a předseda české části Česko-ruské komise historiků a archivářů)

Pohledy na sociální stát

Moderuje: **Emil VORÁČEK** (Historický ústav AV ČR, v. v. i. Praha)

Historik o sociálním státu

- 15.00 – 15.30 **Christopher BOYER** (Fachbereich Geschichte, Universität Salzburg)
Long-term trends in development of European social policy in 20th century. Efforts to implement the Welfare State in Europe in 20th century
- 15.30 – 16.00 **Wolfgang MERKEL** (Wissenschaftliches Zentrum, Berlin)
Sozialdemokratischen Regierungen in Westeuropa und ihre Leistungen in der Entwicklung des Wohlfahrtsstaats
- 16.00 – 16.30 **Виталий Ю. АФИАНИ** (директор, Архив Российской академии наук, Москва)
Между демократией и диктатурой. Ученый и мыслитель В. И. Вернадский о теории и практике социального государства в СССР
- 16.30 – 17.00 [Diskuse](#)

Politolog o sociálním státu

- 17.00 – 17.30 **Milan ZNOJ** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Sociální stát jako třetí cesta

Ekonom o sociálním státu

- 17.30 – 18.00 **Pavel MERTLÍK** (Fakulta sociálních věd UK, Praha)
Ekonomická funkce státu blahobytu a jeho perspektivy v měnících se ekonomických podmínkách současnosti: Sociální stát a řízení agregátní poptávky

Historiografie a sociální stát

- 18.00 – 18.30 **Jakub RÁKOSNÍK** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Teorie sociálního státu a historiografie
- 18.30 – 19.00 [Diskuse](#)

- 19.00 – 21.00 **Společenský večer**

B. Úterý 15. 11. 2011:

1. Blok *Teorie sociálního státu, vznik a geneze pojmu, charakteristika, vývoj diskuse až po současné názory na sociální stát. Vztah sociálního státu a demokracie*

Moderuje: **Jacques RUPNIK** (Centre d'études et de recherches internationales, Paris)

Výchozí referáty:

- 9.00 – 9.20 **Martin POTŮČEK** (Fakulta sociálních věd UK, Praha)
"Veřejná diskuse o sociálním státě"
- 9.20 – 9.40 **Pavel MAREK** (Filozofická fakulta UP, Olomouc)
Koncept sociálního státu v pojetí českých křesťanských sociálů
- 9.40 – 10.00 **Stanislav VEJVAR** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Přijetí a využití sociálního učení katolickou církví v Čechách v 19. a v první polovině 20. století
- 10.00 – 10.20 **Dieter SEGERT** (Institut für Politikwissenschaft, Universität Wien)
Osteuropa nach 1989 – ein Labor für die soziale Belastbarkeit unserer Demokratie?
- 10.20 – 10.40 **Diskuse**
- 10.40 – 11.00 **Přestávka na kávu**

Referáty a koreferáty:

- 11.00 – 11.15 **Marie L. NEUDORFLOVÁ**
Filozoficko-náboženské kořeny sociálního myšlení a jejich přijetí v českém prostředí 19. století
- 11.15 – 11.30 **Vratislav DOUBEK** (Filozofická fakulta UK, Praha)
T. G. Masaryk a otázka sociální v kontextu přelomu 19. a 20. století
- 11.30 – 11.45 **Luboš BLAHA** (Ústav politických věd SAV Bratislava)
Teórie sociálneho štátu: úžitok, sloboda, solidarita alebo triedny záujem?
- 11.45 – 12.00 **Martin POLÁŠEK** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Proměny pohledů na roli a smysl sociální politiky v českém sociálně demokratickém prostředí 19. a první poloviny 20. století
- 12.00 – 12.15 **Antonie DOLEŽALOVÁ** (Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická Praha)
Sociální smír nebo sociální stát?

12.15 – 12.45 [Diskuse](#)

12.45 – 14.00 [Oběd](#)

2. Blok *Úsilí o realizaci sociálního státu v meziválečné Evropě a kritická sociálně politická diskursivní analýza
Reflexe sociálního myšlení v evropských autoritativních režimech a diktaturách (nacistický německý stát, fašistický italský stát, sovětský socialismus)*

Moderuje: **Ефим И. ПИВОВАР** (ректор, Российский государственный гуманитарный университет, Москва)

Výchozí referáty:

Zdeněk KÁRNÍK (Univerzita Hradec Králové)

Nástup komplexu sociální demokracie (a jeho rozpadu) do spoluúčasti na řízení čs. státu pojatý jako prehistorie sociálního státu.

14.00 – 14.30 **Сергей В. МИРОНЕНКО** (директор, Государственный архив Российской Федерации, Москва)

Политика Чехословакии по поддержке социального статуса российской эмиграции в 1920-1948 гг.

Referáty a koreferáty:

14.30 – 14.45 **Josef HARNA** (Historický ústav AV ČR, v. v. i. Praha)

Představy o sociálním státu v programech a praktické činnosti politických stran v první Československé republice.

14.45 – 15.00 **František ČAPKA** (Pedagogická fakulta Masarykovy Univerzity Brno)

Role odborů v boji o sociální stát.

15.00 – 15.15 **Eva IRMANOVÁ** (Historický ústav AV ČR, v. v. i. Praha)

Maďarská demokratická emigrace v meziválečném Československu a její představy o sociálním státu.

15.15 – 15.30 **Jaroslav ŠEBEK** (Historický ústav AV ČR, v. v. i. Praha)

“Stavovský stát” – demokratické a antidemokratické východisko řešení sociální problematiky.

15.30 – 16.10 [Diskuse](#)

16.10 – 16.30 [Přestávka na kávu](#)

- 16.30 – 16.45 **Drahomír JANČÍK** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Pro veřejné blaho. Sociální politika v prohlášeních vlády meziválečného Československa
- 16.45 – 17.00 **Michal PEHR** (Masarykův ústav AV ČR, v. v. i. Praha)
Sociální stát v programech československého politického katolicismu v první Československé republice
- 17.00 – 17.15 **Miroslav ŠEPTÁK** (Filozofická fakulta UK, Praha, Národní archiv, Praha)
Sociální stát a Rakousko v letech 1918-1938
- 17.15 – 17.30 **Елена П. СЕРАПИОНОВА** (Институт славяноведения Российской академии наук, Москва)
Социальный институт в Праге и его деятельность в 1920-30-е годы
- 17.30 – 17.45 **Ľubica HARBULOVÁ** (Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove)
Sociálne aspekty vývoja ZSSR v rokoch 1929-1932 a ich reflexia v Československu
- 17.45 – 18.00 [Diskuse](#)

C. Středa 16. 11. 2011

3. Blok *Sociální stát – cesta k jeho realizaci v poválečné Evropě. Kontinuita a diskontinuita myšlení*

Moderuje: **Milan ŠIKULA** (Ekonomický ústav SAV, Bratislava)

Výchozí referáty:

- 9.00 – 9.15 **Jan DRAHOKOUPIL** (Mannheimer Zentrum für Europäische Sozialforschung, Universität Mannheim)
Martin MYANT (University of the West of Scotland)
The road to a distorted system? Creating welfare states in East-Central Europe
- 9.15 – 9.30 **Christoph BOYER** (Fachbereich Geschichte, Universität Salzburg)
Entstehung und Erbe des staatssozialistischen Wohlfahrtsstaats in Ostmitteleuropa
- 9.30 – 9.45 **Stein RINGEN** (Green Templeton College, University of Oxford)
History and problems of the Scandinavian model of Welfare State
- 9.45 – 10.00. **Nicole KERSCHNER** (University Paris West Nanterre La Défense)
The origins of the French Welfare State: the Post-World War II Period and the French Social Security Plan of 1945.
- 10.00 – 10.15 **Jakub RÁKOSNÍK** (Filozofická fakulta UK, Praha)
Československý sociální stát 1924-1956: Kontinuita a diskontinuita tradice české sociální politiky
- 10.15 – 10.30 **Václav PRŮCHA**
Emil VORÁČEK (Historický ústav AV ČR, v. v. i. Praha)
Sociální stát v Československu v období normalizace
- 10.30 – 11.10 **Diskuse**
- 11.10 – 11.30 **Přestávka na kávu**

Referáty a koreferáty:

- 11.30 – 11.40 **Ľudovít HALLON** (Historický ústav SAV, Bratislava)
Predstavy a realita sociálneho štátu v Slovenskej republike 1939-1945
- 11.40 – 11.50 **Tomáš JELÍNEK** (Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická Praha, externista)
Pohled ekonomy na sociální politiku protektorátu

- 11.50 – 12.00 **Stanislav KOKOŠKA** (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., Praha)
Představy českého domácího odboje o moderním sociálním státě
- 12.00 – 12.10 **Jan KUKLÍK** (Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Praha)
Jan NĚMEČEK (Historický ústav AV ČR, v. v. i., Praha)
Představy československého exilu o sociální transformaci československého státu
- 12.10 – 12.20 **Zlatica ZUDOVÁ-LEŠKOVÁ** (Historický ústav AV ČR, v. v. i., Praha)
Slovenský politický exil rokov druhej svetovej vojny o reštaurovaní moderného sociálneho štátu (vnímanie a realita)
- 12.20 – 12.30 **Jindřich DEJMEK** (Historický ústav AV ČR, v. v. i., Praha)
Západoevropské socialistické strany na počátku studené války: případ britské Labour Party
- 12.30 – 12.40 **Vladimír ŠPIDLA** (Praha)
Myšlenky W. H. Beveridge v britském sociálně politickém myšlení po II. světové válce
- 12.40 – 12.50 **Jörg ROESLER** (Berlin)
The two German Welfare States after 1945. History and Comparison
- 12.50 – 13.00 **Radek SOBĚHART** (Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická Praha)
Německý hospodářský zázrak a sociální stát jako nutná symbióza?
- 13.00 – 13.40 **Diskuse**
- 13.00 – 13.05 **Irena KOZMANOVÁ** (Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická Praha)
Sociální stát jako argument v ideologické konfrontaci studené války. Předškolní výchova v SRN a NDR v padesátých letech 20. století
- 13.45 – 14.00 **Oběd**

4. Blok *Krise sociálního státu v 90. letech. Výzvy transformací a moderní sociální stát*

Moderuje: **Jörg ROESLER** (Berlin)

Referáty a koreferáty:

- 14.00 – 14.20 **Milan ŠIKULA** (Ekonomický ústav SAV, Bratislava)
Globální krize – výzva k znalostně sociální modernizaci státu
- 14.20 – 14.40 **Martin POTŮČEK** (Fakulta sociálních věd UK, Praha)
Sociální dimenze české transformace
- 14.40 – 15.00 **Юлия А. ЩЕРБАКОВА** (Институт научной информации по общественным наукам Российской академии наук, Москва)
Опыт социальных реформ в современных чешском и словацком государствах
- 15.00 – 15.30 **Diskuse**
- 15.30 – 15.50 **Přestávka na kávu**
- 15.50 – 16.05 **Jacques RUPNIK** (Centre d'études et de recherches internationales, Paris)
Regards croisés / perceptions de l'Etat providence en Europe de l'Est
- 16.05 – 16.20 **Tanja KLENK** (Centre for Social Policy Research, University of Bremen)
Past and Future of the European Welfare State. Corporatism, consumerism or social citizenship?
- 16.20 – 16.35 **Елла Г. ЗАДОРЖНЮК** (Институт славяноведения Российской академии наук, Москва)
Модель социального государства в программах Центрально-Европейских социал-демократических партий на рубеже 21-го века
- 16.35 – 16.50 **Vladimír ŠPIDLA** (Praha)
Evropská unie a její role v procesu proměn sociálního státu
- 16.50 – 17.05 **Marek HRUBEC** (Filozofická fakulta UK v Praze)
Moderní sociální stát: transnacionální a globální perspektivy.
- 17.05 – 17.30 **Diskuse**

5. Blok **Závěrečná panelová diskuse na téma:**

Minulost a budoucnost evropského sociálního státu

Moderují: Vít KLEPÁRNÍK, Emil VORÁČEK

17.30 *Vystupující:* Vitaly J. AFIANI
 Christoph BOYER
 Jakub RÁKOSNÍK
 Jacques RUPNIK
 Milan ŠIKULA
 Vladimír ŠPIDLA

V Praze dne 15. října 2011